

VĚTNÉ ČLENY

1. Vyhledej ve větách podmět a přísudek a urči jejich druh:

Podmět (Po)

Přísudek (Př)

Počítače ulehčily lidem práci.

Běžel se psem na zahradu.

Bratr se stal lékařem.

Podzim bývá deštivý.

Seděli s maminkou na zahradě.

Nevěděl si rady.

O víkendu bývám sama.

Musíš natrhat dívce květiny.

2. Urči, kterým slovním druhem je vyjádřen podmět:

Na kopci se tyčí rozhledna.

Oni tam nepůjdou.

Notebook je krásný dárek.

Na přechodu svítí červená.

Na věži odbila pátá.

Mladí tam zůstali.

Petr píše na tabuli.

Starci šli pomalu.

3. Doplňte vhodné přívlastky a určete, zda jsou shodné nebo neshodné:

_____ stůl, _____ běžci,
_____ salát, paprsky _____,
cesta _____, _____ zajíc,
_____ mrak, pasta _____,
_____ vlasy, židle _____

4. Najděte ve větách slova ve funkci předmětu a určete jeho pád:

Zavolej mamince.

Pavel se napil džusu.

Babička pěstuje na zahrádce ředkvičky, kedlubny a cibuli.

Marek se svěřil se svým problémem kamarádovi.

Koupila jsem bratrovi dvě knížky.

Horolezci zdolali strmý vrchol.

Břehy řeky lemovala přístaviště s pramicemi.

5. Vysvětlete význam těchto rčení:

co na srdci, to na jazyku

chytit příležitost za pačesy

pamatovat na zadní kolečka

pýcha předchází pád

pozdě bycha honit

prásknout do bot

6. Doplňte ke slovesům příslovečná určení místa, času a způsobu:

Např. *běhal* – *na hřišti, ráno, závodně*

jedla –

šel –

vrátil se –

pracovala –

zastavila se –

odletěl –

dívala se –

psal –

7. Vytvořte větu, ve které budou zmiňovaná tři příslovečná určení:

Např. Včera jsem zběsile nakupovala v obchodě.

8. Znázorněte graficky tyto věty a určete větné členy:

Naše maminka psala odpoledne e-mail.

Koně se pásli včera na louce.

Večer půjdu ke kamarádce.

Sestra se bojí velkých pavouků.

Na jaře kvetou tulipány.

Mlha zahalila město.

9. Určete všechny slovní druhy:

Mars se nazývá pro svou jasně rudou barvu na noční obloze Rudá planeta a výzkum ukázal, že planetu obíhá pět měsíců.

10. Podtrhněte ve větách doplňky:

Skončili jako první.

Cítím se unaven.

Nechali ji tam samotnou.

Chlapec se vrátil znechucen.

Zvolili ho kapitánem.

VĚTNÉ ČLENY – ŘEŠENÍ

1. Vyhledejte ve větách podmět a přísudek a urči jejich druh:

	Podmět (Po)	Přísudek (Př)
Počítače ulehčily lidem práci.	počítače – vyjádřený	ulehčily – slovesný
Běžel se psem na zahradu.	on – nevyjádřený	běžel – slovesný
Bratr se stal lékařem.	bratr – vyjádřený	se stal lékařem – jm. se sponou
Podzim bývá deštivý.	podzim – vyjádřený	bývá deštivý – jm. se sp.
Seděli s maminkou na zahradě.	oni – nevyjádřený	seděli – slovesný
Nevěděl si rady.	on – nevyjádřený	nevěděl si – slovesný
O víkendu bývám sama.	já – nevyjádřený	bývám sama – jm. se sp.
Musíš natrhat dívce květiny.	ty – nevyjádřený	musíš natrhat – slovesný složený

2. Urči, kterým slovním druhem je vyjádřen podmět:

Na kopci se tyčí rozhledna.	rozhledna – podstatné jméno
Oni tam nepůjdou.	oni – zájmeno
Notebook je krásný dárek.	notebook – podstatné jméno
Na přechodu svítí červená.	červená – přídavné jméno
Na věži odbila pátá.	pátá – číslovka
Mladí tam zůstali.	mladí – přídavné jméno
Petr píše na tabuli.	Petr – podstatné jméno
Starci šli pomalu.	starci – podstatné jméno

3. Doplňte vhodné přívlastky a určete, zda jsou shodné nebo neshodné:

dřevěný (shodný) stůl, rychlí (shodný) běžci,

zeleninový (shodný) salát, paprsky slunce (neshodný),

cesta lesem (neshodný), hnědý (shodný) zajíc,

bouřkový (shodný) mrak, pasta na zuby (neshodný),

blondřatý (shodný) vlasy, židle ze dřeva (neshodný)

4. Najděte ve větách slova ve funkci předmětu a určete jeho pád:

Zavolej mamince. 3. p.

Pavel se napil džusu. 2. p.

Babička pěstuje na zahrádce ředkvičky, kedlubny a cibuli. 4. p.

Marek se svěřil se svým problémem kamarádovi. 7. p.; 3. p.

Koupila jsem bratrovi dvě knížky. 3. p.; 4. p.

Horolezci zdolali strmý vrchol. 4. p.

Břehy řeky lemovala přístaviště s pramicemi. 4. p.

5. Vysvětlete význam těchto rčení:

co na srdci, to na jazyku říká popravdě, co si myslí

chytit příležitost za pačesy nenechat si nic uniknout

pamatovat na zadní kolečka nechat si v záloze nějakou jistotu

pýcha předchází pád pokud budeme pyšní (arogantní), vymstí se nám to

pozdě bycha honit když nám něco unikne, zaváháme, už to nezískáme

prásknout do bot odejít (utéct), aniž bychom se rozloučili

6. Doplňte ke slovesům příslovečná určení místa, času a způsobu:

Např. *běhal* – na hřišti, ráno, závodně

jedla – v kuchyni, odpoledne, hltavě

šel – v lese, včera, svižně

vrátil se – domů, brzy, kvapně

pracovala – na poli, rok, usilovně

zastavila se – v kině, v pondělí, nečekaně

odletěl – z Prahy, v podvečer, vesele

dívala se – do jídelny, v poledne, hladově

psal – do sešitu, v hodině, pomalu

7. Vytvořte větu, ve které budou zmiňovaná tři příslovečná určení:

Např. Včera jsem zběsile nakupovala v obchodě.

V pondělí přišel do školy pozdě.

8. Znázorněte graficky tyto věty a určete větné členy:

Naše maminka psala odpoledne e-mail.

Pks Po Př PUČ Pt 4. p.

Koně se pásli včera na louce.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802–4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.

Po Př PUČ PUM

Večer půjdu ke kamarádce.

PUČ Př PUM (Pt 3. p.)

Sestra se bojí velkých pavouků.

Po Př Pks Pt 2. p.

Na jaře kvetou tulipány.

PUČ Př Po

Mlha zahalila město.

Po Př Pt 4.p.

9. Určete všechny slovní druhy:

1 3 5 7 3 6 2 1 7 2 1 2 1

Mars se nazývá pro svou jasně rudou barvu na noční obloze Rudá planeta

8 1 5 8 1 5 4 1

a výzkum ukázal, že planetu obíhá pět měsíců.

10. Podtrhněte ve větách doplňky:

Skončili jako první.

Cítím se unaven.

Nechali ji tam samotnou.

Chlapec se vrátil znehucen.

Zvolili ho kapitánem.